

نام درس: فارسی
تاریخ آزمون:
ساعت شروع:
مدت آزمون: 60 دقیقه
تعداد صفحات: 2

هو الاعلم
وزارت آموزش و پرورش
آموزش و پرورش ناحیه 4 استان قم
آموزشگاه متوسطه غیردولتی هدی (دوره ی اول)
نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
پایه تحصیلی نهم

نام و نام خانوادگی:
نام پدر:
نام کلاس:
نام دبیر: گوهری بخشایش
شماره دانش آموز:

کلمه آزمون فارسی نهم

امضای دبیر:

با حروف: ()

نمره نهایی: با عدد ()

- 1- معنی لغات مشخص شده را بنویسید. (1)
- الف) شناسنده ی اشکار و نهان (شناسنده) *داننده*
ب) متاع جوانی به بازار نیست (متاع) *کالا، جنس*
ج) ستودن نداند کس او را چو هست (ندانند) *نمی تواند*
د) یار بد آرد سوی نار مقیم (مقیم) *جاودان، اقامت کننده*
- 2- مفهوم روان بیت ها و نثرهای زیر را بنویسید. (2/5)
- الف) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که خداوند اقرار
آفرینش این هستی برای آگاه کردن انسان عارف است هر کس به وجود خداوند اعتراف کند دل ندارد
- ب) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد / ابری که در بیابان بر تشنه ای ببارد
میدانی دیدن یار غایب چه ذوق و شوقی دارد گویی ابری در بیابان بر تشنه ای ببارد
- ج) در زمین نگاه کن که چگونه بساط تو ساخته است و جوانب وی فراخ گسترانیده
بزرگ بین نگاه کن که چگونه خداوند آن را برای تو فراهم کرده (گسترده) و اطراف آن را برای آدمی گسترش داده
- د) در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم / سرزنش ها گر کند خار مغیلان غم مخور
اگر در بیابان به قصد رسیدن به کعبه (مقصود) حرکت کنی از شطلات میگی نشو
- و) سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد
سگ اصحاب کهف مدت کوتاهی به دنبال آن های خوب رفت و ارزش بیت
- 3- قلمرو زبانی

الف) اجزای بیت "نعمتت بار خدایا ز عدد بیرون است شکر انعام تو هرگز نکند شکر گزار" را مرتب کنید. (0/5)
بار خدایا نعمتت ز عدد بیرون است هرگز شکر گزار شکر انعام تو نکند

ب) در مصرع "همی خواهم از کردگار جهان" زمان و نوع فعل را بنویسید. (0/5) *مضارع اخباری*

ج) در مصرع "یوسف گمگشته باز آید به کنعان غم مخور" نقش دستوری "یوسف گمگشته" و "کنعان" چیست؟ (0/5)
نهاد متمم

د) در گروه اسمی "چه آبشار بلندی!" نوع هسته و وابسته ها را مشخص کنید. (0/75)
صفت تخیلی هسته هسته وابسته

و) بیت "هان مشو نومید! چون از سر غیب واقف نه ای از سر غیب باشد اندر پرده بازی های پنهان غم مخور" چند جمله دارد؟ (0/25)

هان مشو نومید چون از سر غیب واقف نه ای اندر پرده بازی های پنهان غم مخور

4- قلمرو ادبی

الف) در بیت « سعدیا راست روان گوی سعادت بردند راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار » ترکیب "گوی سعادت" چه آرایه ای دارد؟ (0/25) *اضافه تخیلی*

ب) مفهوم جمله « ایرانیان، دشمنان را انگشت به دهان گذاشته اند. » را بنویسید. (0/25) *تعبیر کردن*

ج) "میان بندگی را بیایدت بست" کنایه از چیست؟ (0/25) *آماده ی بندگی کردن شدن آماده شدن برای بندگی*

د) در مصرع دوم بیت "میپچ از ره راست بر راه کج چو در هست حاجت به دیوار نیست" به غیر از مراعات نظیر چه آرایه ای به کار رفته؟ (۰/۲۵) *کنیه ، تضاد*

و) هر کدام از آرایه های « جناس، تضاد، تشخیص و مراعات النظر » در کدام یک از بیت های زیر دیده می شود؟ (1)

- الف) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت / برآید که ما خاک باشیم و خشت (مراعات)
- ب) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من (شخص)
- ج) بگویم تا بداند دشمن و دوست / که من مستی و مستوری ندانم (تضاد)
- د) نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد / بختم از یار شود، رختم از این جا ببرم (جناس)

ه) در بیت زیر ردیف و قافیه را مشخص کنید. (۰/۵) *ردیف: ندارد ، قافیه: جوی*

" دلارام در بر دلارام جوی لب از تشنگی خشک بر طرف جوی "

۵ - قلمرو فکری

الف) در عبارت " راهت داده اند که در بوستان معرفت حق تعالی تماشا کنی " مقصود از "راحت داده اند" چیست؟ (۰/۲۵) *اجازه داده اند*

ب) در بیت " چو بفروختی از که خواهی خرید متاع جوانی به بازار نیست " چه نوع پرسشی به کار رفته؟ (۰/۲۵) *سئوال انکاری (استفهام انکاری)*

ج) در جمله "خاصه کسی که پند نشنود که او خود اوفتد" منظور از "خود اوفتد" یعنی چه؟ (۰/۲۵)

د) در مصرع "کنام پلنگان و شیران شود" منظور از "پلنگان و شیران" چیست؟ (۰/۲۵) *دشمنان*

و) پیام بیت " آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن اینه شکستن خطاست " را بنویسید. (۰/۵)

اگر کسی عیب تو را به تو گفت حجت را اصلاح کن نه این که با آن شخص دشمنی و خصومت کنی

پایان سوالات

« کوچه هایمان را به نامشان کرده اند؛

تا بدانیم از گذرگاه خون کدام شهید است که با آرامش به خانه می رسیم. »

د) در مصرع دوم بیت "میپچ از ره راست بر راه کج چو در هست حاجت به دیوار نیست" به غیر از مراعات نظیر چه آرایه ای به کار رفته؟ (۰/۲۵) *کنایه ، تضاد*

و) هر کدام از آرایه های « جناس، تضاد، تشخیص و مراعات النظر » در کدام یک از بیت های زیر دیده می شود؟ (1)

- الف) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت / برآید که ما خاک باشیم و خشت (مراعات)
- ب) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من (شخص)
- ج) بگویم تا بداند دشمن و دوست / که من مستی و مستوری ندانم (تضاد)
- د) نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد / بختم از یار شود، رختم از این جا ببرم (جناس)

ه) در بیت زیر ردیف و قافیه را مشخص کنید. (۰/۵) *ردیف: ندارد / قافیه: جوی*
" دلارام در بر دلارام جوی لب از تشنگی خشک بر طرف جوی "

۵ - قلمرو فکری

الف) در عبارت " راهت داده اند که در بوستان معرفت حق تعالی تماشا کنی " مقصود از "راحت داده اند" چیست؟ (۰/۲۵) *اجازه داده اند*

ب) در بیت " چو بفروختی از که خواهی خرید متاع جوانی به بازار نیست " چه نوع پرسشی به کار رفته؟ (۰/۲۵) *سئوال انکاری (استفهام انکاری)*

ج) در جمله "خاصه کسی که پند نشنود که او خود اوفتد" منظور از "خود اوفتد" یعنی چه؟ (۰/۲۵)

د) در مصرع "کنام پلنگان و شیران شود" منظور از "پلنگان و شیران" چیست؟ (۰/۲۵) *دشمنان*

و) پیام بیت " آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن اینه شکستن خطاست " را بنویسید. (۰/۵)

اگر کسی عیب تو را به تو گفت حذر، اصلاح کن نه این که با آن شخص دشمنی و خصومت کنی

پایان سؤالات

« کوچه هایمان را به نامشان کرده اند؛

تا بدانیم از گذرگاه خون کدام شهید است که با آرامش به خانه می رسیم. »